

Udialo sa

Dňa 1. 2. 2012 v ranných hodinách vypukol požiar v rodinnom dome...

strana 5

Udialo sa

Ján Fige navštívil v našej obci svojho triedneho učiteľa a zo základnej školy...

strana 6

Publicistika

Spoznajte našich spoluobčanov na historickej fotografii z pred 74 rokmi...

strana 15

ŠTIAVNICKÉ TO I TO

5GC D-G C 679 @-DHC J G? á 'üH-5J B =7 5

ÜU P SÁYQXÉÁ ÜŠUÁF

23. MAREC 2012

PÖÜÜÖÖCERP "

Editoriál - Využime prítomnosť chvíľ

?UHf#bU?U U_cj z

Milí čitatelia, ale ten čas letí! - jarný prázdniny máme za sebou, krutý mrazák máme za sebou, aj parlamentné voľby máme za sebou...

Nie o z toho by sme chceli vrátiť späť, opraviť alebo napraviť, na iné chceme rýchlo zabudnúť. No plynutie času je už raz taký zasaňhová, kreová, tvárni i mení môžeme len prítomnosť chvíľ. Na budúcnosť

je tak, ako sme sa vtedy vysporiadali s prítomnosťou a na budúcnosť bude tak, ako sa dnes vysporiadame s prítomnosťou. Zvolili sme si zástupcov, ktorí budú za nás rozhodovať vo veciach existencie dôležitých a ktorých rozhodnutia budú pečať o našu budúcnosť... Iste si viete predstaviť, aby sme jedného dňa mohli skonštatovať, že naše rozhodnutie bolo správne. Kto vie, ukáže sa.

V nadchádzajúcich dňoch budeme prežívajú udalosť Veľkej noci, pripomenieme si, čo v tomto sa v minulosti pred dvadsiacimi rokmi muselo udiať, aby bola

zaisťovaná a veľbudenosť. Veľkosť tejto udalosti je nespochybniteľná. Každý rok nám dáva príležitosť k tomu, aby sme spolu s jarnou oštosťou našeho tela mysleli aj na oštosť duše, veľprítomnosť rýchlo pomíja, príde budúcnosť a my skonštatujeme, ako sme si v tej minulosti zle stanovili priority - no bohužiaľ, opraviť to nepôjde.

Priatelia, neexistuje väľší fenomén ako prítomnosť chvíľ! Ona je naša cennosť, naša devíza, ona je priestorom, kde môžeme uplatniť svoje talenty. Rozhodnime sa využiť ju!

Zo zasadnutí OZ

Zasadnutie obecného zastupiteľstva obce Liptovská Štiavnica sa konalo dňa 13.12.2011.

K bodu 1-3: Zasadnutie obecného zastupiteľstva otvoril a viedol starosta obce, ktorý privítal prítomných a oboznámil ich s programom. Bola zvolená návrhová komisia, určená overovať a zapisovať zápisnice.

K bodu 4: Kontrola plnenia uznesení OZ obce Liptovská Štiavnica.

K bodu 5: Hlavná kontrolorka Ing. Elena Debnárová predloží poslancom OZ návrh plánu kontrolnej činnosti hlavnej kontrolorky na I. polrok 2012 zameraný na štyri okruhy kontroly vykonávané doteraz poskytovaných obcou, inventarizácia majetku obce k 31.12.2011, výdavkov obce na nákup tovarov a služieb za 1-9 2012 a vypracovanie odborného stanoviska k návrhu zverejneného oštosť obce za rok 2011.

K bodu 6: Ekonomka Ľada Miroslava Kaljaková predniesla plnenie rozpočtu k 6.12.2011

K bodu 7: Hlavná kontrolorka Ing. Elena Debnárová predniesla stanovisko hlavnej kontrolorky k návrhu viacročného rozpočtu obce Liptovská Štiavnica na roky 2012 - 2014 a k návrhu rozpočtu obce Liptovská Štiavnica na rok 2012 a konštatovala, že je spracovaný v súlade so všeobecnými právnymi predpismi, všeobecnými právnymi nariadeniami obce a internými predpismi obce. Bol verejne prístupný v obci spôsobom obvyklým, v zákonne stanovenej lehote a odporučením predložený návrh rozpočtu prijatý.

K bodu 8: Poslanci OZ pristúpili k prerokovaniu návrhu rozpočtu obce na roky 2012 - 2014 a programového rozpočtu obce na roky 2012 - 2014. Poslanci OZ boli s návrhom rozpočtu oboznámení prostredníctvom emailu, tak e hne pristúpili k predkladaniu svojich požiadaviek.

1. MVDr. Juraj Molčan - asfaltovanie miestnej komunikácie na ulici K u iných, aký je postoj Evy Michalíka k súbude pomôcky pri asfaltovaní, ako sa bude podieľať obec svojimi finančnými prostriedkami. Starosta obce p. Michalík sa neozval, nepodal žiadny návrh, poslanci rozhodnú o ďalších krokoch.

2. Ing. Pavol Hlaváč - návrhy obce na zamestnanie Bohu a Kaljaka na prácu v obci, žiada vypracovať pracovný plán a predložiť na prerokovanie OZ. alej požiadavku zahrnúť do rozpočtu obce iasťku 1500 na opravu bývalej kancelárie PSML Liptovská Štiavnica v budove obecného úradu, ktorej priestory chce využívať ašchový oddiel.

Zo zasadnutí obecného zastupiteľstva

Účinnosť [článok]: [1.1.2012]

3. Poslanci OZ prerokovali iadosti na dotáciu pre jednotlivé subjekty a rozhodli o výške dotácií, ktorých boli zaradené do rozpočtu obce.

4. Poslanci obce nemali viac pripomienok k predloženému návrhu rozpočtu (schválený rozpočet je uverejnený na internetovej stránke obce)

K bodu 9: Návrh VZN č. 3/2011 o niektorých podmienkach predaja výrobkov a poskytovaní služieb na trhoviskách v obci Liptovská Tlmač.

VZN obce o niektorých podmienkach predaja výrobkov a poskytovaní služieb bola zaradená do rokovania OZ, aby boli dodržané v etky právne a hygienické predpisy predaja a musí byť doložené stanoviskom Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Lipt. Mikulčici, č. 36 a Regionálnou veterinárnou a potravinovou správou so sídlom v Lipt. Mikulčici, Kollárova 2.

Z matriky obce

V roku 2011 sa narodili

Obertová Jesica, Staré 373/91
 Obert David, Staré 373/91
 Tollerová Nina, Na ohrady 65/9
 Palovi Radim, Hlavné 18/25
 Tulinská Tamara, Nové 319/85
 Caban Rastislav, Kúny 426/21
 Belko Tobiáš, Okružná 94/8
 Ondrejková Lucia, Nové 322/86
 Vajleninová Vanesa, Horebráňou 141/25
 Jankovi Roman, Staré 202/85
 Vomková Terézia, Hlavné 339/12
 Hrabovčák Albeta, Horebráňou 134/12
 Ondřík Marek, Nové 248/16
 Rážgová Karolína, Hlavné 3/26
 Dušová Natália, Kúny 430/36
 Debnár Rastislav, Horebráňou 132/8

V roku 2011 zomreli:

Ondrejka Jaroslav, Nové 248/16, 39 r.
 Jacková Helena, Nové 279/41, 82 r.
 Šolt Stanislav, Na Novo 191/5, 55 r.
 Ondrejka Ján, Hlavné 38/70, 73 r.
 Uhrinová Irena, Zvonárna 127/14, 67 r.
 Dvorská Eva, Do parohu 239/15, 64 r.
 Cibula Ján, Hlavné 32/64, 88 r.
 Jadro Dušan, Staré 123/9, 67 r.
 Pavelková Natália, Nové 397/95, 1 rok

K bodu 10: Poslanci OZ schválili návrh VZN č. 4/2011 o určení miesta a času zberu odpadov na plnenie povinnej kolektívnej dochádzky. VZN obce určuje presný termín a čas zberu odpadov a na plnenie povinnej kolektívnej dochádzky na 20. januára 2012 o 14,30 hod. v budove Základnej školy v Lipt. Tlmači.

K bodu 11: Poslanci OZ schválili návrh VZN č. 5/2011 o určení výšky dotácie na prevádzku a mzdy na dieťa kolektívneho zariadenia na rok 2012

K bodu 12: Návrh VZN č. 6/2012 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady. Dňom 1.1.2012 nadobudla účinnosť nový zákon č. 563/2009 Z. z. o správe daní (ďalej len: zákon). Na daný poriadok nadväzovala veľká novela zákona o miestnych daniach schválená v NR SR 29.12.2011, ktorej účinnosť bola odložená na 1.12.2012, kedy NR SR zmenila a doplnila zákon č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov a to tak, že okrem iného doplnila novým ustanovením § 98b. V ods. 1 cit. § je daný povinný označiť platbu miestnej dane a poplatku podľa § 2 ods. 1 a 2 spoločom, ktorý určuje obec vo VZN. V dôsledku vyššie uvedených skutkovností sa odporuje a OZ schválil predložený návrh VZN, ktorým je v súlade s Ústavou SR a zákonom o obecnom zriadení. Po rozprave poslanci OZ navrhli a schválili zvýšenie daň z nehnuteľností o 10

% a daň za psa na 10,- €.

K bodu 13: V tomto bode poslanci OZ navrhli zmenu systému vývozu komunálneho odpadu z množstva stvoreného na paušálny zber pre FO a množstva stvoreného pre PO. Po rozprave poslanci OZ schválili VZN č. 7/2011 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi

K bodu 14: Starosta obce informoval poslancov OZ, že obec má vypracovaný prevádzkový poriadok pohrebiska a domu smútku, ale treba schváliť VZN, ktorým je nadradený prevádzkovému poriadku a upravuje rozsah služieb poskytovaných v dome smútku a na pohrebisku, povinnosti nájomcu hrobového miesta, povinnosti nájomníka pohrebiska, spôsob ukladania ľudských pozostatkov a ľudských ostatkov a cenník služieb. Poslanci OZ schválili VZN č. 8/2011 o prevádzkovom poriadku pohrebiska a domu smútku.

K bodu 15: Poslanci OZ schválili Základy hospodárenia s finančnými prostriedkami obce Liptovská Tlmač, ktorých predniesla hlavná kontrolorka obce. Základy upravujú postavenie a funkciu rozpočtovú obce Lipt. Tlmač, rozpočtový proces, zodpovednosť za rozpočtové hospodárenie obce, finančnú kontrolu, hospodárenie rozpočtovej a príspevkovej organizácie.

K bodu 16: Rôzne

Zástupcovia obyvateľov ulice Kúny predložili cenovú ponuku na asfaltovanie miestnej komunikácie Kúny firma Doprastav Ruomberok 81 000 €, cesta + chodník.

Starosta obce predložil cenovú ponuku na asfaltovanie miestnej komunikácie Kúny firma RILINE Ruomberok 138 258, 32 €, cesta + chodník

Opätovne bola prerokovaná iadost Ing. Anny Prokopovej, ktorej iadala OZ o odpredaj pozemku č. 611/2 o výmere 2m²

a 848/12 o výmere 17m² ako pozemky hodnôt osobitného zreteľa a v súlade s § 9 zákona 258/2009 o majetku obcí.

OZ schválilo predaj nehnuteľnosti Ing. Anne Prokopovej, bytom Na ohrady 54/5, Liptovská Tlmač. Jedná sa o nehnuteľnosť zakreslenú v Geometrickom pláne č. 682/2011, zo dňa 23.11.2011. Pozemok č. CKN 848/12 o výmere 17m² vznikol z pôvodnej parcely EKN 1042, ostatná plocha o výmere 3734 m² ako diel 1 a pozemok č. CKN 611/2 vo výmere 2m² vznikol z pôvodnej parcely CKN 611, zastavaná plocha, o výmere 103 m². Oba novovytvorené pozemky boli uznesením OZ č. 88/2011 zo dňa 10.11.2011 ako parcely hodnôt osobitného zreteľa. Poslanci v súlade so zákonom 138/1991 Z. z. o majetku obcí v znení neskorších zmien a doplnkov podľa § 9a ods. 8 písm. e) odslehali predaj hore uvedených nehnuteľností 3/5 vä inou v etkách poslancov OZ. Kupujúca nepatrí do skupiny osôb uvedených v § 9a ods. 6 písm. a)-g) hore citovaného zákona. Dohodnutá kúpna cena je 10,- €/m². Náklady spojené s predajom bude hradí kupujúci t. j. Ing. Anna Prokopová Na ohrady 54/5, Liptovská Tlmač. OZ súhlasilo s výmenou nehnuteľností pre Ing. Annu Prokopovú, bytom Na ohrady 54/5, Liptovská Tlmač. Jedná sa o nehnuteľnosť zakreslenú v Geometrickom pláne č. 682/2011, zo dňa 23.11.2011, pozemok č. CKN 612/3 o výmere 3 m², vo vlastníctve Obce Liptovská Tlmač za parcelu 847/2 o výmere 4 m².

K bodu 17: Starosta obce pokračoval prítomným za účelom zasadnutia OZ ukončil.

Pozn. V etky schválené VZN sa zverejnené na internetovej stránke obce.

Keďže zasadnutie OZ sa konalo dňa 23.2.2012.

Zo zasadnutí obecného zastupiteľstva

Účinnosť [článok] 146: [146]

K bodu 1-3: Zasadnutie obecného zastupiteľstva otvoril a viedol starosta obce, ktorý privítal prítomných a oboznámil ich s programom. Bola zvolená návrhová komisia, určení overovatelia a zapisovatelia zapsali.

K bodu 4: Kontrola plnenia uznesení OZ obce Lipt. tiavnica.

K bodu 5: Poslanci OZ zobrali na vedomie hospodárenie obce za rok 2011. Blišie o hospodárení nájdete v inom článku.

K bodu 6: Poslanci OZ zobrali na vedomie správu hlavného kontrolóra obce o kontrolnej činnosti za rok 2011. alej zobrali na vedomie záznam o výsledku následnej finančnej kontroly. 1/2012 hlavného kontrolóra obce. Kontrola sa týkala hospodárenia subjektov s finančnými prostriedkami obce - dotácie poskytnuté z rozpočtu obce na rok 2011

K bodu 7: Starosta obce privítal občanov obce bývajúcich na Novej ulici man elov Urbanovcov, man elov Janigovcov, man elov Bernáthovcov, ubo a Synaka a Petra uhajdu. Občanov zaujímala situácia ohľadom výkupu pozemkov, ktorých by mali slúžiť ako miestna komunikácia na ulici Nad ihriskom. Starosta obce oboznámil prítomných, a t. j. je podpísaná kúpna - predajná zmluva (právný stav) medzi päťmi vlastníkmi predmetných pozemkov a obcou. Problém s podpisom MUDr. Vladimíra Masaryka bol ukončený, tak je geodet v teréne vytýčil body komunikácie. Zameranie územia 7,05 m, ktoré je vyhovujúca. alej krokom nasledujúcim po podpise kúpnej zmluvy do katastra nehnuteľností bude vytvorenie geometrického plánu (iastkového) t. z. cesta sa nebude kresliť do geometrického plánu naraz, ale postupne od Ing. Ujmiaka smerom ku kátiu.

K bodu 8: Poslanci OZ ods

hlasili vyhotovenie projektovej dokumentácie výkaz výmer na rekonštrukciu MK pri Jánovi Hrabuovi, sčp. 329 smerom na Drevenice a MK pri Petrovi Omastovi, sčp. 146. Následne bude vypísaná verejná obchodná súťaž na dodávku prác.

K bodu 9: V tomto bode poslanci OZ prediskutovali možnosti výstavby miestneho rozhlasu na Kútinách. Boli prezentované dve alternatívy. Jedna bola ako drôtový a druhá ako bezdrôtový rozhlas. Poslanci OZ sa priklonili k alternatíve bezdrôtového rozhlasu. Cenová ponuka bezdrôtového rozhlasu bola 4 526,26 €. Poslanci OZ poverili starostu obce, aby dal vypracovať jednu cenovú ponuku na bezdrôtový rozhlas od konkurenčnej firmy.

K bodu 10: Poslanci OZ odshlasili s poskytnutím priestorov kancelárie obecného úradu pre športový klub INVESTSPOL Liptovská tiavnica.

K bodu 11: Bod rôzne - poslanci OZ:

- prerokovali využitie traktora pre sádkovnícky traktor bude využitý v budúcnosti pre potreby odpadového hospodárstva a životného prostredia. Cena za službu bude 10 / hodina a kátiu za atá polhodina 5,- €.

- zobrali na vedomie informáciu o dlhodobej práci neschopnosti Mgr. Zuzany Chlustovej. Do konca kalendárneho roka 2011/2012 ju bude zastupovať Mgr. Gabriela Dubská

- prijali informáciu od starostu obce, že firma STAVPO požaduje doplatiť finančnú prostriedky za prácu na viac poľovísk výstavby kanalizačnej siete Nová ulica. Problematika bude riešená prostredníctvom informácie o finančnej pomoci z Environmentálneho fondu.

- prijali informáciu o ukončení verejnej zbierky pre rodinu Anny Ondrejovej (pod-

robnosti uvádzame na inom mieste)

- zobrali na vedomie informáciu o vývoze troch veľkých kontajnerov na plastovú kuku voza na tuhý komunálny odpad. Dôvodom tohto vývozu bola snehová kalamita a zamrznuté auto na vývoz plastov.

- prerokovali zápis Jozefa Diana, Stará 152/25 o úplné odpustenie poplatku za TKO. Poslanci OZ zamietli zápis o úplné odpustenie. Na základe potvrdenia ÚPSV a R Ru omborok o evidencii v hmotnej nádeži odporu alebo platného VZN 6/2011 použiť 50% zníženie poplatku za TKO.

- prerokovali a odshlasili ia-

dos man elov Kráľovenských, sčp. 67 o preloženie miestneho rozhlasu z pred ich rodinného domu na iné miesto - odshlasili zaradenie parcely KKN 675/3 o výmere 6 m² ako parcelu hodnô osobitného zreteľa. Osobitný zreteľ je potrebný pre prácu na t. j. odshlasenie predaja hore uvedenej parcely pre Zdenku Záhnumenskú, bytom Dolný Kubín.

- odshlasili výstavbu rodinných domov na parcelách 122/7, 122/8 a 123/2 za podmienky, že v rámci inžinierskej siete (voda, kanalizácia, elektrina) bude vybudovaná ako verejná sieť na základy zápisu a.

Účinnosť [článok] 146: [146]

Výsledky volieb do NR SR (10. 3. 2011) v obci Liptovská tiavnica

Účasť voličov:

Registrovaných voličov

804

Volieb sa zúčastnilo

555 (69,03%)

Počet platných hlasov pre každú politickú stranu, politickú hnutie alebo koalíciu:

Názov	Počet platných hlasov
Zelení	1
Kresťanskodemokratické hnutie	62
Strana demokratickej ľavy	-
Slovenská ľudová strana	83
Obyčajní ľudia a nezávislé osobnosti	71
Sloboda a Solidarita	33
Právo a spravodlivosť	2
Národný kraj	1
Strana zelených	6
Ľudová strana Naše Slovensko	5
SMER - sociálna demokracia	221
Zmena zdola, Demokratické fórum Slovenska	2
Národná spravedlivosť - národná strana	6
Komunistická strana Slovenska	6
Strana rímskej cirkvi na Slovensku	-
MOST - HĎ	9
99 % - občiansky hlas	4
Ľudová strana - Hnutie za demokratické Slovensko	1
Strana +1 HLAS	1
Robíme to pre deti - SF	-
Obyčajní ľudia	-
Slovenská demokratická kresťanská strana - Demokratická strana	21
Strana občanov Slovenska	1
Strana maďarskej koalície - Magyar Koalíció Pártja	-
Strana Slobodného Slova - Nory Mojsejovej	5
Strana inžinierov Slovenska	-

Zo zasadnutí OZ

Ú [Vä [çæ]iÁ: [Á•EH

- zobrali na vedomie správu starostu obce o vybudovaní (zemný ōpravy a vysypanie makadamom) po nej cesty medzi obcami Liptovská tiavnic a Liptovská Slia e. Náklady spojené s vybudovaním cesty boli rozdelené medzi obce Liptovská tiavnic, Liptovská Slia e a Po nohos-

podŕske dru stvo LudrovĚ

- zobrali na vedomie cenovú ponuku na kŕenie v KD a overili starostu, aby dal vypracovať e te al ie cenovú ponuku.
- odsŕhlasili výmenu vchodových dverí na KD.

K bodu 12: Starosta obce pokračoval prítomným za ō as a zasadnutie OZ ukon il. ○

Pozvánka na brigádu

D a 14.4.2012 obec uskuto níu tradi né brigádu na miestnom cintoríne. Chceli by sme za pomoci ob anov skrĚli priestory miestneho cintorína. Bude potrebné vyhraba v etky spolu ō priestory, pozameta komunikáciu na cintoríne, poprípade pozbiera popadané konŕe z líp. Na túto brigádu bude potrebný vä í po et spoluob anov, preto chcem pozvať mu ov, eny ale aj mláde , aby sa brigády zŕastnili v ō najvä - om po te. Za iatok brigády plánujeme o 9 hodine ráno s tým, e by sme skon ili do 13.00 hodiny. Prosím brigádnikov, ktorí sŕ ochotní pris na brigádu, aby si so sebou priniesli hrabli ky, sekeru poprípade metlu a lopatu. O ob erstvenie a dobrŕ náladu sa postarĚstarosta obce.

Veríme, e VĚs toto pozvanie osloví a brigády sa zŕastníte v ō najvä - om po te.

Postrehy starostu obce

Si ŷub'ŕi _c'

VĚ ení spoluob ania,

Pomaly kon í zima, ktorĚ sa tohto roku ukĚzala v plnej parĚde. Pamätám na ob anov a ich výroky, ke spomínali, e v týchto asoch u ani zima nie je ako bývala v minulosti. U tento rok zima ukĚzala, ako to bolo za ias na ich starých otcov, ke napadlo viac ako jeden meter snehu a no ō teploty sa motali okolo -30° C. V mojich postrehoch by som sa chcel dotknŕe prĚve tejto problematiky a to je ōdr ba miestnych komunikácií po as zimných mesiacov. Pravdepodobne v etci dobre vieme, e obec disponuje traktorom s vle kou a radlicou na odh anie snehu. NĚ traktorista a zĚrove pracovník obce sa po as zimných dní hlavne pri sne ení v dy sna il o isti miestne komunikácie najlep ie ako vedel. Chcem v ak upozorni aj na vyskytnuté problémy sŕvisiace s odh aním snehu. Za neme na príklade Novej ulice. Napadlo cca 30 cm snehu. Traktorista okam ite za al odh a NovĚ ulicu, na ktorej parkovalo 10-13 áut. Odh anie snehu preto vyzeralo v mnohých prípadoch udne, z oho boli mnohí ob ania nervózni. Ak v ak traktorista nechcel spôsobi kody na motorových vozidlĚch, musel ich obĤrda a sneh neodhrnul kvalitne. al ím problémom

pri odh aní bola nedo kavos ob anov odhrnŕe sneh hne a zaraz. Stal sa prípad, e traktor bol pou itý aj na ŕekromný ō el a to vy istenie dvora od snehu. Týmto aktivitám sa obec po as budŕcej zimy brĚni nebude. Podmienkou bude najskôr odhrnutie miestnych komunikácií a a potom bude pou itý traktor na ŕekromnŕe ely. Odh anie ŕekromných pozemkov bude vykonĚvanŕ za finan né iastku 10,- /hodina. Verím, e aj s prichĚdzajŕcim letom si pripomienky starostu zoberiete ako ponau enie do al ich rokov. Niekedy ma atakujete telefonami, e nie je tĚ i onĚ komunikácia sprĚvne udr iavanĚ Verte mi, e na 95% sa sna ím urobi opatrenia, aby miestne komunikácie boli prejazdné. NedĚmi sa nezamyslie , ako je to s posypom a prejazdnoŕou miestnych komunikácií v obciach napr. KomjatnĚ, HrboltovĚ, Liptovská Revŕce, Liptovská Lŕe na a pod.. Mám osobnŕ skŕsenos z týchto obcí a verte mi, je to omnoho komplikovanej ie, a preto bu me trpezliví a po kajme, kým posypací voz prĚde aj do Liptovskej tiavnice.

Druhou tŕmou, ktorĚ rezonuje medzi ob anmi, je poplatok za tuhý komunálny odpad a da za psa. Viacerí ob ania mi dohovĚrali, pre ō obec navý ila da za psa o 3 , pre ō navý ila da z nehnute nos-

tí o 10% a pre ō sme zaviedli pau Ťny poplatok za TKO vo vý ke 0,025 /osoba/de (9,15 /osoba/rok). My lienkou starostu obce a poslancov OZ pri schvaovaní VZN o miestnych poplatkoch bola skuto nos , e samosprĚvu minimĚne 2-3 roky akĚ a kŕ obdobie v oblasti financovania. Ur ite ste viacerí v mŕdiĚch postrehli, e v tĚmnom rozpo te bola zní enĚvý ka podielových daní pre obce. Minister financií odporu il starostom obcí chýbajŕce finan ō prostriedky h da vo zvyovaní miestnych daní a ō 100%. Na a obec túto výzvu nedodr ala. Navý ením sa obec sna í zaplĚa dieru vo výpadku finan ných prostriedkov z podielových daní. Na druhej strane chcem ob anom pris ŕbi , e k al iemu zvyovaní miestnych daní do roku 2015 nedŕjde.

Tre ou tŕmou sŕ parlamentnŕ vo by do NRSR. Ke pí em tento lĚnok je 8.3.2012 a a ko mi v tomto ase predvída výsledky volieb. Aj napriek tomu sa chcem po akova za ō as vo vo bĚch. V dne nej dobe ve a mladých udí rozmý a ako nevoli , lebo si myslia, e ich ō as alebo neŕ as vo vo bĚch je nepodstatnĚ Nie je to pravda. Demokratickŕ vo by sŕ jedným z mĚla nĚstrojov demokracie, ktorý mĚme vo svojich rukĚch. Vy u ime ich. AkĚvlĚda vzĚde z týchto volieb

rozhodli sme my voli i Slovenskej republiky. Akýko vek výsledok musíme prija . Chcem vĚs ubezpe i, e vynalo ím ve kŕ ŕsilie k tomu, aby som sa ako predstavite obce zoznĚnil s novými lenmi parlamentu a urobil v etky kroky potrebnŕ k fungovaniu obce. Ako v etci dobre viete v ostatných vo bĚch som kandidoval aj ja ako nestraník, i e sympatizant SNS. Ako som dopadol bude rozhodnutŕ a ō dva dni, ale aj napriek tomu sa chcem po akova za ka dý hlas, ktorý som dostal i u od domĚich, ale aj cez po ných voli ov. Viete, ma na kandidĚnej listine íslo 34 nebola ve kĚ perspektíva, ale aj napriek tomu chcem po akova predstavite om strany, e ako nestraník ma dali na takŕto pozíciu.

Úplne na zĚver prichĚdza as jari, prebŕdzanie sa novŕho ivota v prírode. Chcem veri , e aj na a obec bude pokračova prĚchodom jari vo svojich plĚnoch a predsavzatiach. K nastĚvajŕcim sviatkom Zm tvychystalŕho Krista Ve kej noci prajem v etkým ob anom ich pokojnŕ pre itie. enám a diev atám ve a vody a dobrých kŕpa ov. MĚdencom a mu om prajem dobrej náhady a samozrejme aj do pohĚrika dobrej plĚnŕ ky.

VĚ starosta

○

Hospodárenie obce Liptovská Štiavnica za rok 2010 (v €)

	Rozpočet schválený	Rozpočet upravený	Skutočnosť k 31.12.2011
Bežné príjmy:	311 947	1 302 037	1 302 664
Kapitálové príjmy:	0	71	71
Príjmové finančné operácie:	182 000	112 326	112 326
Príjmy spolu:	493 947	1 414 434	1 415 061
Bežné výdavky:	283 145	1 189 282	1 189 909
Kapitálové výdavky:	182 000	225 152	225 152
Výdavkové finančné operácie:	0	0	0
Výdavky spolu:	465 145	1 414 434	1 415 061
Výsledok hospodárenia (rozpočtový):		0,-	

Obec Liptovská Štiavnica mala k 31.12.2011 na svojich účtoch spolu **114 505,02 €**.

Účtová kolskej jedine pri ZŠ Liptovská Štiavnica **314,33 €**.

Obec Liptovská Štiavnica k 29.2. 2012 nemá voči fyzickým a právnickým osobám žiadne pohľadávky ani záväzky (sú poplatené v rámci miestnej dane a poplatky okrem splatenia 3 splátky TKO, ktoré obec vyberá od 1.1.2011).

Dcý]Uf' j' cVW]

Si ýUb'@U_c'

Dňa 1. 2. 2012 v ranných hodinách vypukol požiar v rodinnom dome Anny Ondrejovej, Hore bránou 131/6. Po požiare pohltil strechu a celú podkrovie. Privolaní hasiči zo Záchranného zboru Ružomberok a taktie hasiči z Dobrovoľného hasičského zboru Liptovská Štiavnica okamžite zasiahli a s vypätím všetkých síl po požiare relatívne rýchlo zlikvidovali. Za tento bohumilý inšincos a pomoc občanovi v nedeľu chcem ako starosta obce poakovať každému požiarnikovi, každému občanovi, ktorý v tomto nešťastí rodine pomohol. Po požiare technik po požiare konštatoval, že príčina požiaru bola z elektrického vedenia, zhorrela celá strecha a taktie celú podkrovie. Mnohí občania ma oslovili s otázkou ako pomôcť po kodenej rodine. Telefonicky som oslovil všetkých poslancov OZ a rozhodli sme sa vypísať verejnú finančnú zbierku pre postihnutú rodinu. Verejnú finančnú zbierku trvala do 8.2.2012 a 130 spoluobčanov

prispelo iastkou v celkovej výške 4088,- €.

V mene po kodenej rodine, poslancov OZ aj v mene svojom chcem poakovať občanov, ktorí túto zbierku podporili. Bohužiaľ našli sa spoluobčania, ktorí toto nešťastie brali na ľahké váhu a dokonca začali polemizovať, či malo alebo nemalo zmysel vypísať verejnú zbierku. Týmto občanom chcem odpovedať známym spôsobom na druhom, akaj na seba. Potom by sme videli aký postoj by zaujali keby sa jednalo o ich majetok. Vybieranú finančnú iastku nebola odovzdaná priamo rodine, ale prevzal ju Ing. Bohu Poprac, ktorý bude zabezpečiť ova preplácanie faktúr na

01. 02. 2012, 7:22 hod

opravu po kodenej krovu. Fotokópia faktúr bude uložená na obecnom úrade s možnosťou nahliadnutia.

Dcý]Ygh]W'h X cVW''''''

GhfYhb i h]Y'g'hf]YXbm a 'i]hY c a

Dušan Direr

Predseda KDH Ján Fige si popri svojich povinnostiach na iel as, aby d a 25.2.2012 nav tívil nĚ ho spoluob ana Franti ka Ragana, ktorý mu bol v rodnej obci aklov (okres Vranov nad Top ou) triednym u ite om v 3. a 5. triede zĚkladnej koly. Ich stretnutie sa nieslo v príjemnej nĚade, zazneli pekň spomienky...

Po stretnutí som JĚnovi Fige ovi polo il nieko ko otĚzok pre nĚ asopis:

Boli sme svedkami nie celkom ka dodennej udalosti nĚ tevy svojho triedneho u ite a zo Z . Ako by ste stru ne charakterizovali toto stretnutie?

Som rĚd, e tu ije lovek, ktorĚho si ve mi vĚ im nielen z h adiska vlastného ivota, ke e bol mojim u ite om, ale aj ako povzniesol spoľ enský a obecny ívot v aklove, ktorý je mojim rodiskom, kde ho u dia mali radi a kde po om zostali výrazň stopy a diela aj vo výchove mladej generĚcie. Takých u dĹ, ktorí sĚ charakterní, odborní a pracovití potrebuje krajina na v etkých ěrovniach. Som rĚd, ke sa tu v tiavnici mô em pristavi u priate a Franti ka Ragana s ětou a v akou.

Nav tívili ste obec, ktorĚsa za posledných viac ako 10 rokov za ala zvidite ova aj zakladaním novodobých tradícií , z ktorých spomeniem naprí-

klad zimň Preteky Gazdovských koní a takmer letný JĚnsky výstup na Salatín. Prijmete pozvanie na niektorĚz nich?

Celkom rĚd. Liptov mĚsvoju rĚzovitos , trochu viac poznĚm susedň Lipt. Slia e, a te í ma, ke si obce obnovujĚ svoju identitu, charakter, tradície, svoje znaky, rodokmene, kroniky, organizujĚ svoje spoľ nĚ podujatia a slĚvnosti. V tom je bohatstvo a sila, e obec ije pospolu, e to nie je len noc ahĚre , ale organizmus . e u dia majĚ vz ahy. Ur ite to nie ru ový obrĚzok , nie je to bezproblĚmovĚ a ideĚne, ale ten trend istej obnovy a identifikĚcie typu kto sme, ím sa lí ime, ale zĚrove patríme do ur itĚho regiónu, resp. krajiny je pre nĚs ve mi potrebný. Vo akedy bola dôle itĚ masa, kolektív. KolektívizĚcia dala v etko dokopy, niekedy nasilu a asto a s likvidĚciou druhých. Príchodom slobody akoby to kyvadlo chcelo preletie na druhĚ stranu k individualizmu. Ka dý sĚm pre seba, nikto s nikým ni nemĚ sloboda je akoby nĚstrojom na oko vek, na voluntarizmus. My potrebujeme takĚ vyvĚ enos , ktorĚje zlatou strednou cestou. Preto obecny ívot spoľ u s regiónom, s nĚrodom a zĚrove so spoľ nou Európou vytvĚraje akoby ěrovne, kde sa lovek mô e cíti a mĚ cíti spolupatri ne doma. Ke som bol tu na

Ú [\æ [çæ]ã^ĚĚ•ĚĚ Ĩ

Postrehy spoluob anov

LikvidĚcia starĚho nĚbytku, nĚbytkĚrskeho odpadu, hranolov zlepených z lisovaných pilín (rezu) z paliet, ako aj starých pneumatík kĚrenie (spa ovanie) takýmto odpadom je ve mi nebezpe nĚ a zakĚzanĚ Ministerstvom ívotného prostredia. V odpade sa nachĚdzajĚ chemickĚ lepidlĚ laky a podobne, pri ich horení vznikĚjedovatý plyn formaldehyd, ktorý je rakovinotvorný. Hynie pri om vegetĚcia, ale ohrozuje aj zdravie u dĹ.

ia aj po upozornení tých spoluob anov, ktorí kĚrili hore uvedeným odpadom, e je to zakĚzanĚ a akĚ sĚ nĚsledky, pokračovali v tom, a kým starý nĚbytok nespĚhili.

Takýchto ob anov netrĚpi svedomie, e ko kým u om ni ili zdravie. Mô u kvôli tomu sami ochorie , prípadne choroba postihne ich deti.

Je taktie zakĚzanĚ pĚi pneumatiky - to platí napríklad aj pri JĚnskej vatre.

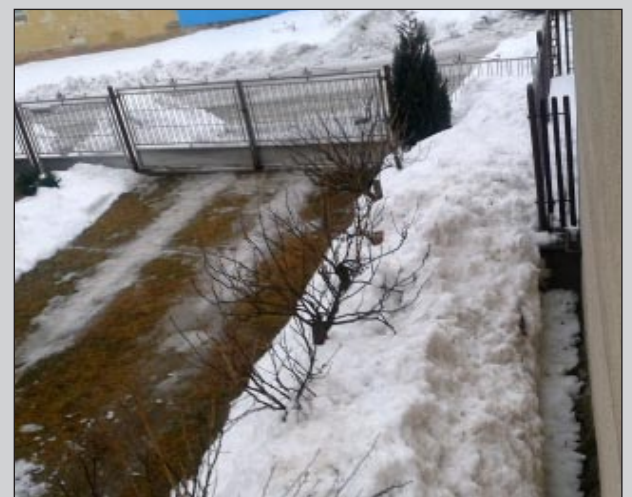
Starý nĚbytok a nĚbytkĚrsky odpad patrí na smetisko pri Ludrovej, starĚ pneumatiky patria do zberní, ktorĚsa o ich likvidĚciu postarajĚ.

Na prilo enej fotogra i vidie postihnutý strom, na ktorom sa ľĚmu hrubĚ vetvy, vznikajĚ hr e. Takto mô e by postihnutý aj vy e 100 ro ný strom, ale aj mladý strom ek, ktorĚ nakoniec uschnĚ a vyhyne.

o si zasľĚ ia tí, o takĚto nie o spôsobili?

A tu je jeden z prístupov k dobrým susedským vz ahom: v lete niekto vymuruje plot na hranici so susedným pozemkom, v zime chce mĚ sused dvor bez snehu, nu topiaci sa sneh uchne pod zĚklady ...

GhfYhb i h]Y'g'hf]YXbm a 'i]hY c a

Ú[\tæ [çæ]ä^Á: [Á•ÉÁÍ

Liptove na viacerých slávnostiach, videl som ako sa obnovuje historické vedomie, ale aj vzáhy s regiónmi, to v etko má svoju hodnotu. Dnes je nielen anca, ale zodpovednosť budova perspektívu tu doma. Som presvedčený, že aj va e vzáhy tu v tiavnici k histórii, ktorú si obnovujete, ale aj k iriemu okoliu rastú. Ke budem môc, i u v politickej alebo osobnej rovine napomáha takomuto úsilíu, rád to urobím.

V súčasnosti ste Ministrom dopravy SR. Ako vidíte budúcnosť dopravnú situáciu v Ruomberku, kde sa stretávajú cesty z viacerých smerov a u dnešných sereplnení..

Zvyknem pripomína staré rímske príslovie, ktoré je ve mi výstižné: Kde je cesta, tam je život (Ubi via, ubi vita est). Pokiaľ boli cesty v Rímskej ríi, potia sa rí a rozvíjala. No a dnes podobne platí, že kde sú cesty - kvalitné, bezpečné, moderné, tam sa investície, ruch, rozvoj, turizmus, perspektíva. Som presvedčený, že Slovensko potrebuje zlepšiť celkovú dopravnú sieť a jej chrbticou je a bezkonkurenčne bude diaľnica .1. D1 je zatiaľ skôr perspektívou, nie realitou v plnom slova zmysle. Najviac chýbajúce úseky sú tu na strednom Slovensku, medzi ilinou a Popradom, respektíve a Prešovom. My sme zahájili za rok a pol výstavbu nových úsekov, celkovo 56 km, dominantne na D1, ale aj na R4, pričom ruomerský úsek je jedným z najväčších, treba ísť vy e 15 km tunelom, s odhadovanými nákladmi cez 500 mil. eur. Obávajú sa a i, ktorú zaala v októbri by sa mali otvárať 1. marca (Pozn. redakcie: Dnes vieme, že najmä iu

cenu za vybudovanie vy e 15-kilometrového úseku diaľnice D1 pri Ruomberku ponúka spoločnosť Hant BA. Diaľnica - nový úsek od Hubovej po Ivachnovce chce postaviť za 207 miliónov eur a stavba by sa mala podľa odhadov dokončiť za tri roky.) Som presvedčený, že prvé najväčšie úseky, ktorými sa martinský, ruomerský, resp. tunel Višovce sa ve mi potrebné pre bezpečnosť, rýchlosť a modernejšiu dopravnú komunikáciu. Ve mi mi zájde í na tom, aby sa nielen ím skôr začalo stavať, ale aby sa kompletne aj alie infraštruktúrne diela, ktoré na to nadväzujú. Bola zahájená napríklad výstavba na ceste medzi Ruomberkom a Dolným Kubínom, ktorá by mala zrýchliť dopravu prídavným jedným pruhu pre nákladnú vozidlá. Následne na výstavbu D1 jednotky by mala nadväzovať výstavba eR jednoty od Banskej Bystrice, teda rýchlostnej cesty, ktorú preklenie Nízke Tatry lepším spôsobom než dnešná cesta cez Donovaly. Tu pri Ruomberku v budúcnosti podobne ako pri Trnave vznikne druhá diaľnica - krí D1/R1.

Tak e bude cesta, mo no rozvíja život...

Jeden z najväčších potenciálov, ktoré vidím prvé tu, je cestovný ruch, lebo máktorú krajinu má taký bohatstvo napríklad pitnej, geotermálnej a minerálnej vody ako má Slovensko. Voda je a bude stále vzácnou, mo no viac neropa, ktorá podobne ako plyn dovážame, ale má prírodné bohatstvo a kultúrne krásy je obrovským potenciálom pre cestovný ruch. U susedov Poliakov, Maarov a echov je intenzita cestovného ruchu zhruba dvojnásobná. Tu vidím najväčší priestor pre ro-

>zb: #]Y 'U'8i y]ub'@i _c]j '_ubW'zf]]'ghUfcgi 'cVW'

zumné podnikanie, pretože to nie je o dovoze, ale o vývoze na ich sluby tam, kde udiajú, aby sa nachádzali stimuly pre cestovný ruch, ktorý pritiahne klientelu návetvnikov z blízka i z aleka. Za minulý rok narástol cestovný ruch na Slovensku o necelých 12%, čo v krízovom období je veľký úspech. V prepočte to znamená okolo 1100 pracovných miest tam, kde udiajú, tam, kde na e prírodné krásy máme a prístup ujmeme.

Aký máte pohľad na vzdelávanie a vzdelanosť ľudí v súčasnosti?

Ve mi ma te í (teraz hovorím aj ako kresťanský demokrat), že v Ruomberku vyrastá po 10-tich rokoch silná Katolícka univerzita (boli sme pri založení). Spomínam to aj preto, lebo tento kraj, celý národ a kultúra majú seba hodnoty a dedičstvo, ktoré treba rozvíjať aj v novej generácii. Najlepšie, najefektívnejšie a perspektív-

ne investujú tí, ktorí investujú do vzdelania. Vzdelanosť a kultúra sú pre charakter a budúcnosť národa rozhodujúce. To ostatné je dôležitá - kvalitná cesta, ekologicky orientovaný priemysel, istá príroda a sluby podmienky pre život - ale rozhodujúci je ten nemateriálny stav mentality spoločnosti. Tieto úmy by sme nemali podceňovať. Je dôležitá, aby Slovensko íšlo dopredu. Ke som začal ako hlavný vyjednávač rokovani s Európskou úniou v roku 1998, tak sme boli viditeľne za napríklad Maarskom v procesoch, ktorým sa dajú hovoriť, že sa nevyhnutne pre konkurencieschopnosť a pre integráciu. Dnes je Maarsko za nami. Ak bude Slovensko rozumne nakladať s tým, čo má, bude to zveľávať, môže byť ešte silnejšie v regióne a v rámci spoločnej Európy..

akujem za rozhovor.

Deti z eRka nezahĚ ajæ

Ni nUBU'NUFY • WU

S Novým rokom pri li al ie akcie. Medzi prvými to bol zimný tĚbor hne od 3. 6. januĚra 2012. StrĚvili sme spolu prekrĚšne chvíle vo Va ci. U ili sme si ve a zĚbavy, hier, skupinkovĚch prĚċ a tvorivĚch dielĚnġ. Okrem toho sme si zaspievali karaoke, u ili sme si vynikajæcu sĚnĤkova ku a nĚĤhernġ vĚh ad na zasne enĚ Tatry. Poslednġ

E te v ten vġkend, v nede- u, sme pre ili s de mi v Lu- drovej RozprĚvkovĚ zimnĚ action game. Na tĚto akciu sme dostali dotĚċiu od EĤ.

dielne, rozprĚvkovĚ h adanie postavi iek a tie ma ovanie na snehu, alebo stavenie sne- huliakov a bunkrov. Bolo to naozaj takĚ rozprĚvkovĚ. >

nĚch uġi a chceme sa v et- kġm po akova za pomoc, podporu a Va u æ as . A- KUJEME!

Od 5. 7. marca, teda cez

Ani sme sa ne- nazdali a pripravovali sme v poradġ u 4. farskġ ples. Konal sa v KD v tiavni ka, d a 4. februĚra. Bola pripravenĚ skve- lĚ hudba, zĚbavnġ program a mno- ho skvelĚch cien v tombole. Zæ ast- nilo sa pribli ne 150 dobre nalade-

jarnĚ prĚzdniny, bol pre deti pripravenġ program. Ka - dġ de v inej dedine. Deti sa mohli opĚ stretnæ, za i ve kĚ dobrodru stvĚ, vyblĚz- ni sa a to v etko pod heslom: Ťsmev ako dar. Chceme, aby sme sa e te viac usmie- vali, preto æ smev je lacnej- ġ ako elektrina, no predsa dĚva viac svetla > Tak sa na seba usmievajme! Va i ani- mĚtori. >

ve er sme pre deti pripravili slĚbnostnæ ve eru v podanġ palaciniiek. Verte, æ pripra- vi okolo 70 palaciniiek bola naozaj zĚbava, hlavne ke sa na tom podie alo 6 uġi. >

Koncom februĚra sme sa s de mi stretli na fare v Lu- drovej a spravili sme si potĚ- borovĚ stretko. Pospomġnali sme na tĚbor, hrali sa, spie- vali, tvarovali sme z polymĚ- rovej hmoty krĚšne odznaky a nakoniec sme to ukon ili ve ernou gu ova kou.

Pre deti b o l o pripra- venĚob- erstve- nie, teda t e p l ŷ ajġk a nejakĚ keksġky a chipsy. V prog- r a m e boli za- hrnutĚ tvorivĚ

?UfbY jU`

>UbU'c\·hcj z`

Na i malí tiavni ania u netrpezlivo o akĚvali 18. februĚr, aby sa mohli predvies v pripravených maskĚch a dobre sa zabavi so svojimi kamarĚmi aj rodi mi na ka doro nom Karnevale. ia, tohtoro nŇ tuhŇ mrazy sa podpísali na zlom technickom stave KultĚrneho domu, kde sa mal kona , a tak pĚr dní pred jeho termínom padlo zodpovednŇ rozhodnutie o jeho zru ení.

iaci na ej koly u mali hotovŇ papierovŇ reaze a masky na výzdobu sĚy, v kolskom kabinete stĚli plnŇ katule dar ekov do tomboly, ktorŇ podonĚ ali samotnŇ deti a v neposlednom rade boli v po i ovniach masiek objednanŇ kostýmy. Na lo sa preto nĚhradnŇ rie enie Karneval si urobíme v kole! Rados detí bola dvojnĚsobnĚ, ke sa termín presunul na pondelok, 20. februĚra od 10-tej hodiny. tvrtĚci spolu s pani ria-

dite kou od rĚna premie ali telocvi u na party room, zatia o ostatnŇ ro níky e te museli obsedie na dvoch vyu ovacích hodinĚch. Potom sa v etci prezliekli vo svojich triedach do masiek a karneval sa mohol za a .

Po œvodnej promenĚde ka dý predstavil svoju masku. Boli skuto ne nĚdhernŇ princeznŇ, víly, tane nice, mu ketieri, pirĚi, samuraj, Saxana, indiĚi, mimozem an, nechýbal Batman ani Superman... (ospravedl u-

vŇ, ka dý len poroty vybral svojho favorita a tí boli odmenení drobnými cenami. Nasledovali tane nŇ kolĚ po as ktorých sa najviac tane níkov zhroma ovalo okolo vystavených tombolových cien. A tých bolo naozaj dos , za o patrí v aka na im obetavým rodi om! Losovanie tomboly striedali sĚ a e v stoli kovom tanci, tanci s kockami aj v praskaní balónov po as tanca. U ili sme si ve a zĚbavy! Ka dŇmu sa nie o u lo, i u v tombole, alebo zo sladkých cukríkov. Blí ila sa dvanĚsta hodina, po chodbe u rozvoniaval typický fa iangový obed i ky s lekvĚrom, a tak bolo na ase absolvova poslednŇ tane nŇ kolo a z rozprĚkových a filmových postĚv sa opĚ premeni na kolĚkov. OstĚva nĚm len dĚfa , e o rok sa takto budeme môc zabavi v etci aj s ostatnými de mi v na om KultĚrnom dome.

jem sa tým, ktor ý ch som nespo men u la). Vybrali sme aj porotu, ktorĚ mala vyhodnoti najkrajie masky. Ke e v etky boli nĚpaditŇ a za ují ma-

Nc'nzd]g i 'Xc'df jf \c'fc bĚ_U

FYbzHU'7U[U]bVĚj z`

V piatok 20. januĚra 2012 sa v na ej kole uskuto nil zĚpis do prvŇho ro níka. Podobne ako pred kolĚci, aj my u itelia, sme tĚto udalos netrpezlivo o akĚvali. Samotný zĚpis die a a jeho nĚstup do koly je jedným z významných období v ivote die a a. Formou hry a zĚbavy nĚm na i budĚci prvĚ ikovia ukĚzali svoje schopnosti, zru nosti a vedomosti. Za splnenŇ œlohy a predvedenŇ vedomosti zís-

kali dar ek, ktorý pre nich pripravili star í iaci z na ej koly.

Do prvŇho ro níka sme zapísali 13 ia ikov 10 z Liptovskej tiavnice, 3 zo tiavni ky, ktorí boli plní o akĚvania, niektorí nebojĚni, niektorí nesmelí, ale mo no poveda , e boli ve mi dobre pripravení na vstup do prvŇho ro níka, za o patrí v aka rodi om a hlavne pani u ite kĚm z pred kolskŇho zariadenia.

V etkým rodi om, ktorí sa rozhodli zveri vzdelĚva-

nie svojich ratolestí do rĚk na ich pedagŇgov, akujeme za prejavene dôveru a verí-

me, e so svojim rozhodnutím budĚ spokojní.

Pyšná princezná trochu inak...

>Ubu8 i_cj z'

Kto z nás by nepoznal rozprávkú o pyšnej princeznej? Snáď v etci sme neraz videli kultovú rozprávkú v ierobielom prevedení, kde pyšná princezná stvárnila pani Alena Vrňov. Do našej milej koly tentoraz zavítala Pyšná princezná z Prešova v utorok 28. februára. Prišla spolu s kráľom Miroslavom a zahrali nám milú divadelnú predstavenie. Bolo trochu netradičné a v rozprávke sa objavili okrem figliarskeho ma-

liara, aj kúzelník a junák z krajiny lietajúcich kobercov. Predstavenie spestrili veselými pesničkami a jednu z nich kráľ Miroslav na e, aj deti z Mesto tiavni ky, naučil.

Je ve mi dobre, je mladým hercom sa nelení a cestuje za svojimi detskými divákmi desiatky kilometrov, aby im priniesli radosť a pekný zážitok. Zážitok, aký im neprinesie nemá

blikajúca obrazovka po itálie, ale obyčajné udsť slovo

v rozprávke, ktorú im neraz chýba... ○

DfYhY_m' [UnXc jg_ W\'_cb†'!', "fc b†_

Azf]U; fUzCj z

Mica je na predaj bola jedna z prvých zaujímavostí, ktorú sme sa dozvedeli pri prezentácii sa a iacich. Mica je kobyľa, ktorej majite om je zakladate tiavnických pretekov gazdovských koní Ján Hrabu a ktorá bola pravidelnou účastníkou a víťazkou na ich pretekoch. Premo ita na la a v minulom roku, skončila na peknom 4. mieste (pozn. redakcie predaj sa u uskutornil.)

U ôsmeho kráľa sa stretli milovníci koní na Pretekoch

gazdovských koní v Liptovskej tiavnici.

Gazdovia - aby previedli svojich ťažkých a diváckich, ktorých neodradila ani treskáca zima - aby sa pokochali pohľadom na tieto uachtiteľ zvierat pri ich maximálnom výkone.

Dátum: sobota 4.2.2012

Miesto: Liptovská tiavnica, Za Lecom hribov v Zemianskej doline

Hlavní organizátori: Dušan Lauko, Oto Ondrejka, PD Ludrov.

Počasie: mrazivých -17 °C

mo no niektorých odradilo od účasti pretekarkej, i diváckej nebol to v akteplotný rekord, za ktorú sme aj -23 °C (rok 2005), snehová pokrývka bohaté sypké príjemne v zjajca pod nohami, prúca pod kopytami koní.

Počasie a iacich: 17 koní patriacich 16 gazdom, pestro zastúpenia obcí z blízkeho aj vzdialeneho okolia (Liptov, Orava, Kysuce, Nitra...)

Počasie divákov: ~ 300 z blízkeho aj irokoého okolia

Disciplíny

Hlavné sa a pozostávajú z troch častí výsledky ktorých sa s itali:

1. Vytrvalosť ko a: Kô zapriahnutý do saní prekonávajú okruh 800m po mierne leňitom teréne. Hodnotil sa dosiahnutý čas.

2. Zruenosť

ko i a a poslu nos ko a: Ko i musel absolvovať prekvôkovú dráhu slalomu medzi stromami, nájazd do uličiek, pravo a avotivô obehnutie mŕty, začeva s ko om aj sa amí do vyzna eného priestoru a o najrýchlejšie prebehnúť cieľom. Hodnotili sa rýchlosť a precíznosť prevedenia, za zvalenú prekôku, sa pripočítavali trestné sekundy a nezvládnuté cvenie sa trestalo diskvalifikáciou.

3. Odmena pre kone: Funkciu ko a prebral gazda, ktorý zapriahnutý do saní musel absolvovať vyzna enú dráhu o najrýchlejšie.

Druhú časť a - tiavnický silák bola hodnotená samostatne a napriek dobrovoľnosti sa jej zúčastnili v etke koníky. Víťazom sa stal kô, ktorý odtiahol pripravené bremeno v priebehu jednej minúty o najlepší.

Sprievodná akcie:

Bohaté občerstvenie, jazda na zapriahnutých saniach a na koníkoch, predaj suvení-

Ú [Væ [çæ]ã^ĀĀ•ĀĀFF

DfYhY_m' [UnXc jg_ W\ ' _cb†!' , "fc b†_

Ú[\æ [çæ]á^: [Á•ÉÆ

rov, tento rok naozaj tederE tombola, ktorE si medzi seba rozdelili prítomní divÆci a za ktorE treba po akova v etkým sponzorom.

Výsledky

Na prvých miestach opä nechýbali lenovia rodinného klanu Kita ovcov z Golianova a a kova, medzi ktorých sa na tretie miesto prebojoval kô Matej, gazdu .Chromeca z Tur ianskych K a ian, ktorý bol zaujímavý

aj tým, e ako jediný mal na sebe kroj a jeho pomocní - kou bola ena Lenka MahetovE

peciA na odmena pre víazného ko a u tradi ne torta vyrobenE z jab k, ovsu, kockovEho cukru, mrkvy a inej chrumkavej zeleniny.

Ka dý zoe astnený dostal vrece rotu a osi na pote e nie.

fotografie z pretekov nÆjdete na adrese <http://aktuality.liptovskastiavnica.sk/kone2012> ◉

Á	ühUfh" †g'c'	AYbc' _c U'	AYbc' [UnXi'	CX]U'	dcnbz a _U
FÉÁ	ÎÁ	Öæzçæ}Á	*æ: áæÁÚ^c^!ÁSácæzÁÁ	žæz\ [çÁ	çð æ: Á: Á T æ i çá}æ
GÉÁ	HÁ	Á T á z [Á	*æ: áæÁ T æ i ^ \ Á SácæzÁ	Ö [ ]ææ} [ç [Á	ç^ \ Áá [b [ç] ð \
HÉÁ	FÉÁ	Á T æ c ^ bÁ	*æ: áæÁ ~ à [{ ð i Á Ö @ i [{ ^ & Á	V' i É S æ æ} ^ Á	i i á Á i ^ \ æ ç ~ b ^ Á
IÉÁ	G Í Á	Úæ { c ~ Á	*æ: áæÁ Ú æ ç [ ] Á SácæzÁ	Ö [ ]ææ} [ç [Á	Ó \ ^ * [ ] [& á \
ÍÉÁ	FFÁ	\ [á ^ \ æ Á T á & æ Á	*æ: áæÁ Ü [{ æ } Á S [• c [ ]] Á	Šá] c É Á ^ ç æ ç } á & æ Á	] æ i i á } á & æ
ÎÉÁ	FGÁ	Væ } * [Á	*æ: áæÁ R i } Á Ø i æ } & á • c ^ Á	S i ~] á } æ Á	- i æ } & g : • \ ^ Á] ^ { ^ } [

üh]Uj b]W_ 'g]z' . Áá] @ i } • \ ^ Á \ { ^ Á • æ Á : æ] i á] á ç z ^ c \ { } { } { Á * æ : á [{ Á æ Á c æ \ Á c ^ } c [\ i : c á : æ] [b á] á ç z ^ c \ & @ Á á i \ [ç Á æ b á á [Á c ^ b c [Á • g æ 0 ^

Á	ühUfh" †g'c'	AYbc' _c U'	AYbc' [UnXi'	CX]U'	dcnbz a _U
FÉÁ	FJÁ	\ f Á Öæzçæ}Á	*æ: áæÁ T á i [•] æ ç Á ^ \ ] æ ç æ Á {] É Á	S i ~ á á } æ Á	• \ g • ^ }
GÉÁ	FGÁ	Væ } * [Á	*æ: áæÁ R i } Á Ø i æ } & á • c ^ Á	S i ~] á } æ Á	- i æ } & g : • \ ^ Á] ^ { ^ } [
HÉÁ	ÎÁ	\ f Á Ú i æ] á } Á	*æ: áæÁ R i } Á Ø i æ } & á • c ^ Á	S i ~] á } æ Á	g á á •] æ á \ ...
IÉÁ	GHÁ	T á z [Á	*æ: áæÁ T á] æ } Á ^ ç ð \ Á	X á c æ } [ç i Á	[á ^ æ b }
ÍÉÁ	F Í Á	c ^ Á	*æ: áæÁ T æ i ^ \ Á Ø i * i Á	Š ~ \ ^ Á	] [ç i á \
ÎÉÁ	FFÁ	\ [á ^ \ æ Á T á & æ Á	*æ: áæÁ Ü [{ æ } Á S [• c [ ]] Á	Š á] c É Á ^ ç æ ç } á & æ Á	] æ i i á } á & æ

Ve kono nÆ kuriozita z Ruska

Zvyk obdarEva sa navzÅjom ve kono nými vají kami mÆ v Rusku vy e tyristoro ne tradíciu. CÆr Alexej vraj nechal vyrobi vy e tridsa tisíc zdobených vají ok, ktorE rozdal poddaným. V duchu tradície neskôr moskovskí maliari a umeleckí remeselníci pravidelne pripravovali ve kono nE vají ka pre cÆrov. V 18. storo í sa za ali vají ka vyrÅba z porcelÁnu a skla. NajznÁmej ie boli tie, o zdobili vyobrazenia pravoslÁbných katedrÁ. VyrÅbali ich v Lukutinovej tovÁrni.

Tradícia z FabergEho dielne

Rok 1884. Ruský cÆr Alexander III. premý a nad tým, ako na Ve koe noc, ruske Paschu, prekvapi cÆrovne MÆriu Fjodorovnu. Úlohou poveril excelentného klenotníka Petra Carla FabergEho, ktorý mal diel u v rodnom Sankt Peterburgu. Ve kono nE prekvapenie z ræk geniÁneho perkÆra bolo nevidané. krupinka z platiny pokrytE bielou glazerou sa otvÆrila a obsahovala v sebe e te jedno, men ie, ale zato zlatE vají ko. Aj toto sa dalo otvori a skrývalo al ie tajomstvo: zlatE slipe ku s drahokamami, zdobenE repliku imperÆtorovej koruny. Vajce cÆrovne tak pote ilo, e cÆr okam ite avizoval al ie objednáky na ka de nasledujúcu Ve koe noc. Po jedenÁstich rokoch, ke Alexander III. zomrel, pokračoval v tejto tradícii jeho syn a nasledovník MikulE II., ktorý dokonca roz íril objednáku a na dve vajcia ro ne. V dy i lo o prestí ne zÆkazky. V slÁbnej dielni dlho dopredu plÁnovali, ím novým prekvapia cÆrsky dvor.

Vyh adala pre vÆS Katarína PastuchovÆ

BU • fUXcW \ 'Y`Y_hfcb]W_m

?UHf]bU?U U_cj z

Aj ke v na om tĚe u nejaký as mĚne prijatý zĚkon o elektronickom podpise, výhody plynece z neho vyu il asi mĚokto z nĚs. Vlastni zaru ený elektronický podpis je pre be nĚho obana eplne zbyto nĚ. Nehovoriac o tom, e v nĚs stĚe pretrvĚva domnienka alebo akýsi elezný zvyk, e na eřady a rĚzne in titĚcie musíme prís osobne, vystĚe frontu, strpie neochotu eřadníka a potom donekone na aka na vybavenie. Nie som naivnĚ a viem, e v praxi sa asto mo no stretne s takýmto prístupom... Pýtate sa dokedy? Pýtate sa i mĚe aj inĚ mo nos ? `no, mĚe. TĚe mo nos sa volĚe elektronickĚ komunikĚcia. AkĚ mĚe výhody? Sedíte doma v obýva ke, nohy mĚe v teple, nemusíte znĚa vrtochy po asia (a asto aj vrtochy eřadníka >), nemusíte ru ne ni vypisova a ak by ste si nĚhodou so sebou nevzali nejaký doklad, nikto vĚ nepo le spä . Nie je to v ak takĚ jednoduchĚ, aby ste sa z tohto v etkĚho mohli te i musíte vlastni zaru ený elektronický podpis, ktorým takĚto elektronickĚ podanie musíte podpísa . Nehovorím o tom iba nĚhodou. Od za iatku tohto roka sa ivnostenskĚ eřady priradili

k tým in titĚciĚm, s ktorými mĚete komunikova elektronicky. A o tom, e je to skuto ne výhodnĚ, sved í aj to, e pokia by va a iados vy adovala zaplatenie sprĚvneho poplatku, v prípade jej elektronickĚho podania poplatok odpadĚ t.j. je bezplatnĚ (s dvomi výnimkami, o ktorých poviem ni ie). Uznajte, e je ve ký rozdiel, ke po iadate o vydanie osved enia o ivnostenskom oprĚvnení napr. na 10 inností, z ktorých ka dĚ stojí 5 eur, ím vĚs teda tĚ skasíruje v sume 50 eur, alebo nezaplatíte ni a s u etrenými 50-timi eurami je de hne kraj í >. Nemusíte sa dokonca bĚ ani toho, e si najprv mĚe vybaví zaru ený elektronický podpis. Ve ko kokrĚ by ste ho v ivote vyu ili, ivnos si nevybavujete ka dý de , ani na obchodný register nepí ete ka dý de , do sociĚnej pois ovne sa tie neprihlasujete ka dý de , da ový eřad no, tam asi astej ie...Sta í v ak trochu rozmý a . ivnostníci najmä tie ikovnej ie e - tovní ky sa u dĚvno pripravili na to, ako prilĚka klientov, ako poskytova lacnej ie slu by a tak by na trhu zaujímavej í vlastnia toti zaru ený elektronický podpis. Po vypracovaní eplne jednoduchĚho splnomocnenia mĚe takĚ ikovnĚ e tovní ka

vypracova a odosla elektronickĚ iados za vĚs. Samozrejme, aj ke to nebude zadarmo (aj e - tovní ky chcĚ z nie oho i >), logika velí, e obidve zĚ astnenĚ strany musia osta finan ne spokojnĚ. Povedzme si teda, s ím v etkým mĚete ivnostenský eřad oslovi elektronicky:

- mĚete po iada o vydanie osved enia o ivnostenskom oprĚvnení na vo nĚ ivnosti. Za klasickĚ podanie iadosti zaplatíte 5 eur za ka dĚ ivnos , pri elektronickom podaní neplatíte ni .

- mĚete po iada o vydanie osved enia o ivnostenskom oprĚvnení na remeselnĚ alebo viazanĚ ivnos . Za klasickĚ podanie iadosti zaplatíte 15 eur za ka dĚ regulovanĚ ivnos , pri elektronickom podaní zaplatíte polovicu teda 7,50 eur.

- mĚete po iada o výpis zo ivnostenskĚho registra, o vydanie preh adu eřadov zápisáných v ivnostenskom registri alebo o potvrdenie o tom, e v ivnostenskom registri nie je zápis. KlasickĚ podanie iadosti vĚs bude stĚ 3 eurĚ pri elektronickom podaní neplatíte ni .

- mĚete oznĚmi rĚzne zmeny napr. zmenu bydliska, miesta podnikania, priezviska, zmenu obchodnĚho mena a pod.

Za klasicky podanĚ oznĚmenie zaplatíte 3 eurĚ za elektronicky podanĚ oznĚmenie zmien neplatíte ni .

- mĚete oznĚmi , e ste sa rozhodli svoju ivnos pozastavi alebo chcete nejakým spôsobom zmeni dobu pozastavenia za klasickĚ oznĚmenie zaplatíte 4 eurĚ za elektronicky podanĚ oznĚmenie zaplatíte polovicu teda 2 eurĚ

- v prípade, e odchĚzate pracova do zahrani ia, budete potrebova doklad o tom, e poskytovanie slu ieb na základe ivnostenskĚho oprĚvnenia vĚm nebolo obmedzenĚ alebo zakĚzanĚ. Ak o takýto doklad po iadate klasickým spôsobom, zaplatíte 3 eurĚ Pri elektronickom podaní neplatíte ni .

ElektronickĚ komunikĚcia sa uskuto uje prostredníctvom eřadrednĚho portĚlu verejnej sprĚvy www.upvs.sk .

Som si vedomĚ toho, e elektronickĚ komunikĚcia s eřadmi v na om tĚe predstavuje istý civiliza ný dlh vo i na im obanom. Av ak lenstvo v rĚznych nadĚrodných a medzinĚrodných blokoch nĚs jednoducho neti prispĚsobova sa trendom, ktorĚ vo vyspelých tĚoch považĚ za eplne be nĚ...

o

B]Y c`c`U`Yf [ ]W\_ W \ `XYf a Uh]h†XUW \

9X]hU`<U i ncj z`

U som sa v asopise zmienila o alergických ochoreniach. PrichĚdza jar a s ou zvy enĚ riziko skorých pe ových alergií. Tak e je na mieste si pripomenĚ, e alergickĚ choroby patria medzi naj astej ie ochorenia.

RozoznĚvame alergickĚ choroby inhala nĚ - alergĚny (lĚky ktorĚ zaprí i uĚ vznik alergickĚho ochorenia) vnikajĚ do organizmu pri vdýchnutí. Potom se to alergie kontaktnĚ, dostĚvajĚ sa

do organizmu ko ou a spôsobujĚ alergickĚ dermatitídy o ktorých vĚm chcem nie o poveda . No a v nemalom rade alergie potravínovĚ, o ktorých som u písala.

Za prí inu týchto chorĚb pova ujeme zhor uĚce sa ivotnĚ prostredie. Prítomnos drĚdivých lĚok vo vdychovanom vzduchu po kodzuje prirodzenĚ bariĚry sliznice. Uplat uĚe sa aj opakovanĚ infekcie, hlavne horných ciest dýchacích, ktorĚ tie vedĚ k naru eniu sliznice a tak umu uĚe vstup antigĚnov, z kto-

rých sa stĚvajĚ alergĚny.

Nespochyb uĚeci je aj dedi - ný vplyv. A 80% detí, ktorých obaja rodi ia se alergici trpia na alergickĚ ochorenia.

Vznik kontaktnej dermatitídy spôsobujĚ chemickĚ lĚky, ktorĚ sa vyskytuje v na om okolí a s ktorými sa poko ka dostĚva do styku. Tieto v ur ítých prípadoch mĚu vyvolĚva na ko i vyrĚ ku, za ervenanie, p uzgiere. Len lovek, u ktorĚho pri opakovanom styku s alergizujĚcou lĚkou postupne dôjde k rozvoju precitlive-

nosti, mĚna mieste, kde lĚka na ko u pôsobila ekzĚmovĚ prejavy. VznikĚ za nieko ko hodín, alebo aj dní od kontaktu s alergĚnom. Ka dý, kto sa pokĚ a vypĚra prí inu alergie, musí vzia do eřahy dlh í asový ešek, ktorý uplynie medzi pôsobením na ko u a vznikom reakcie i to, e sa ako alergĚny uplat uĚe lĚky, ktorĚ inak ko u nepo kodzujĚ a u udí bez alergie problĚmy nevyvolĚvajĚ. Ve ký význam mĚe pri vzniku odha ovania zdroja alergickej re-

U [/æ [çæ]ä^ÄÄ•ÄÄF I

JJhU^hY`bU`G`c jYbg_ i

AJWUY`UI \fjbcj z

Kone ne k nĀm zavĀtala jar a zima zo sebou odniesla poslednĀ politickĀ reklamy a billboardy, ktorĀch nezi t-nĀ a ĀprimnĀ tvĀre nĀs straili na ka dom kroku. Na autobusovĀch zastĀvkach, vlakovĀch nĀstupi tiach, rodinnĀch stretnutiach, to mo no niekedy vyzeralo ako na bojiskĀch, kde sa zĀastnenĀ strany boli ochotnĀ za svojho hrdinu a svoje politickĀ presvedenie do krvi hĀda . TĀmto hrdinom sĀv ak tĀto udia ahostajni. Oni mali ove a nĀro nej iu Āelohu v podobe politickĀch i mediĀnnych bojov ako u pred vo bami bĀva zvykom. Klama , zapiera a ak sa nie o prevalĀ, stĀle zapiera ! V TV tĀdiu pred kamerami vies tvrdĀ boj, ostrĀ vĀmeny nĀzorov a potom odĀs ruka v ruke na spolnĀ obed. Dokonca sa im podarilo zobudi aj spiacu Gorilu. Ke e u mĀne po vo bĀch, na u gorilu mĀ u kompetentni oto i na druhĀ bok a necha ju odpovĀva do al Āch volieb ako to u chodĀ v na ej D amahĀrii. Je zaujĀmavĀ ako udia u vy e 20 rokov zvyknĀ hovori : Na i politici ni inĀ nerobia, len kradnĀ a kradnĀ. Po 20 rokoch to majĀ kone ne ierne na bielom a ich reakcia je:

o e oni kradnĀ? tak to hĀdam nie!. Vitajte na Slovensku! Nebu te naivni, keby mohla politika nie o zmeni , zakĀzali by ju. Ak by sa na iel politik, ktorĀ by chcel nie o obrĀti na lep ie pomery, zdiskreditovali by

ho. Gorilku nĀm na jednu volebnĀ sezĀnu zmetĀ pod koberec ale nikto nikdy nepĀjde za mre e. tĀne rezervy, nĀstenkovĀ tendre rezonujĀ v na ich u iach hlavne v predvolebnom období, ale po om sa nĀm u o nie om takom mĀ e u len zasnĀva . Aj keby existoval prĀjmovĀ doklad na Āplatky overenĀ notĀrom, a keby rovno pecialisti zo Spielbergovho tĀdia na peciĀne efekty potvrdili pravos nahrĀvok, na Slovensku veru nepochodia. JedinĀ o nĀm zostĀva je uzatvĀra stĀvky, kde dotynĀ hodĀ svoje kotvy a kde si bude popĀja zaslĀ enĀ Mojito. Bude to Karibik alebo Maledivy? Nechajme sa prekvapi . Ako znelo heslo predvolebnej anti kampane: Aj udia z J&T si zaslĀ ia Istoty.

Āstava SR jasne hovori a slobode prejavu a zakĀze cenzĀry. Realita je v aktakĀ e ke sa jeden lovek odvĀil odhali prehniĀ pomery na ej krajiny a chcel vyda knihu, sĀd to jednoducho zakĀzal. To je pre novinĀra azda najvĀ ie vyznamenanie jeho prĀce. Naposledy nĀm knihu zakĀzali za Āas komunizmu a teraz to urobili znova. Kone nĀ verdikt znel, e v etky materiĀly musĀ vydavate stvo odovzda sĀdu, vrĀtane zvukovĀch zĀznamov. Tomuto sa hovori demokracia. Ak ju Nicholson nevydĀ u nĀs, mĀ e to urobi v susednom esku. Kniha mĀ u teraz dobrĀ reklamu, tak e nĀm nezostĀva inĀ, len aka ako

sa situĀcia vyvinie.

ZnĀma slovenskĀ kape-la vo svojej piesni spieva: Zlodejov je takĀ kvantum e si kradnĀ navzĀjom. MyslĀm, e na Slovensku nastala doba, ked u nie je o kradnĀ a tak pomaly dĀjde na slovĀ tejto piesne. Trocha na od ah enie, jedno z rie enĀ ponĀkala aj kontroverznĀ Norika za svoju stranu SSS- NM. Tam treba Ās a s lopatami ich stade vyhna , lebo oni nepĀjdu sami! alebo treba pristavi jedno krĀdlo do Leopoldova pre nich! Nedajte sa oklama ! NeopomenutĀ nezostala ani volebnĀ kampa , kde sa vyjadri-la k MikulĀ ovi D a jeho pokusu zauja verejnĀs cestou vlakom: MĀva u om z vlaku. A o on je u ? Tam by som ho nechala aha ru ne ru ne. PrĀzvu-kovala svojim voli om len s trochu pre u prĀzna nejĀm slovnĀkom. >

Na Slovensku tie neplatĀ: Ām nĀkladnej ia kampa , tĀm vĀ Ā spech. Sved Ā o tom fakt znĀmnych 99%, ktorĀ by sa mohli po vo - bĀch premenova na 1,58% Dooko a tie istĀ bombardujĀce reklamy o snahĀch na zmenu sa zmenila na prudko vykon truovanĀ fakty, ktorĀ im po zverejnenĀ volebnĀch vĀsledkov zmrazili Āsmevy z billboardov. StarĀ znĀme porekadlo hovori: Zlodej kri Ā: chy te zlodeja! Nie o obdobnĀ by mohlo plati aj na Slovensku, kde by sa mohlo uchyti : Ma Ān kri Ā: chy te ma Āna! , pri

pohĀde na billboard iste-j politickej strany, ktorej jednĀm z hlavnĀch bodov programu a kampane bolo vyhna ma u z politiky. Ke u ni , aspo si poviete akĀ majĀe tĀ na i politici zmysel pre humor.

MĀ eme sa necha prek-vapi ako situĀciu u nĀs chyti do rĀek na e mĀdia. Dostane sa na povrch al ie odhalenie investigĀtĀvneho novinĀra, alebo len bude poslu ne zverej ova fotky na ich vysmiatych gorĀl z plesov a inĀch prominent-nĀch akciĀ? Pravdou je, e be nĀy lovek si pre Āta to, o je mu ponĀknutĀ, ale to nie je realita. Kde potom nĀjde realitu? V TV? V novĀch show typu Farma, i Hotel Paradise? Jedinou realitou v om okrem horĀceho dominikĀnskeho Slnka sĀ e te okrem plytkosti sĀ a-iacich, mikrofĀny na ich krku. VĀber je naozaj i-rokĀ . E te nĀm zostĀvajĀ sci-telenovely, ktorĀ nĀm pĀe ajĀ dooko a a my ich dooko a zo zatajenĀm dy-chom pozerĀme. Pribudol e te tureckĀ formĀ s nĀz-vom Islam v na ich obĀ-va kĀch, kde staviam na piedestĀ vraha, zlo inca a smilnĀka a despota. A teraz - kde je tĀ realita? Neviete nĀhodou kto vymenoval za mesiac knihy prĀve marec? Ten lovek, ako keby tu il, o nĀm mĀdiĀ v tomto ob-dobĀ ponĀkajĀe a jedinou zĀchranou pre nĀs mĀ e by len dobrĀ kniha. >

B]Y c'c'U`Yf [J]W\_ W\`XYf a Uh]h†XUW\

Ú[\æ [çæ]ä˘: [h•É]FG

akcie presný popis miesta a doby vzniku prvých prejavov.

Na niektorých chemických látkach vzniká precitlivosť veľa ako po relatívne krátkej dobe po opakovanom styku s pokožkou, inak spôsobuje alergiu len výnimočne. Medzi najčastejšie patria kovy – hlavne nikel chróm a kobalt, niektoré chemikálie používané pri výrobe pryže, niektoré lokálne používané liečivá, istiacie prostriedky, i kozmetika. Receptúra prípravkov na ochranu pleti obsahuje okrem iných látok tiež konzervačné látky a vône. V súčasnej dobe je najčastejším kontaktným alergénom nikel, ktorého zdrojom je hlavne lacná úbroja.

Závažnou príčinou profesionálne získanej kontaktnej alergie sú soli chrómu. Ich hlavnými zdrojmi sú cement a chromitén – často v ochranných pracovných rukaviciach.

Niektoré chemikálie nie sú schopné sami o sebe vyvolať alergickú reakciu. K tomu je potrebné pôsobenie ďalších faktorov, najčastejšie UV žiarenia. Alergény môžu byť obsiahnuté v krémoch na ochranu lokálnych pomliačiek, ale aj niektoré prípravky na opaľovanie, ktoré spolu so slnečným žiarením pôsobia ako alergény. Reakcia neskorého typu vznikajúca na podklade pôsobenia chemickej látky a UV žiarenia sa nazýva fotokontaktný ekzém.

K liečbe u vzniknutých prejavov sa najčastejšie používa kombinácia celkovo podávaných liekov zo skupiny antihistaminík a lokálne ošetrovanie s obsahom protizápalových a protialergických kortikosteroidov. Krátkodobé intenzívne liečenie týmito prostriedkami je z hľadiska vzniku nežiaducich účinkov prakticky bez rizika. Sčastejšie je veľa doležitá zamedziť kontaktu s vyvolávajúcim faktorom alergie.

Ako predísť takémuto ochoreniu?

Obmedzte umývanie mydlom a umývacími gélmi, pri ich použití si pokožku dôkladne opláchnite vodou. Chránite pokožku pred vplyvmi pri vlhkej práci

práci v domácnosti.

Pri používaní gumených rukavíc ich podkladajte tenkou bavlnenou vložkou. Dodržiavajte nevhodnosť vody na používanie. Sledujte, ako reaguje pokožka pri používaní kozmetických prípravkov

Pri alergických prejavoch navštívte odborného lekára a riaďte sa jeho odporúčaniami.

Blíži sa Veľká noc a toho domáceho upratovania bude oveľa viac, za ne sa aj práve na záhrade, preto si dávajte pozor, aby vaša pokožka zostala aj po takejto činnosti zdravá a vlhka a uistite si sviatky bez netenej nevoľby lekára.

○

HU_ z'gc a 'Vc`U`É`üh]U j b]WU

@X]g]Uj 'G]Ub]Wm

Pamäť loveka je veľa labilná. Niektorí z nás si pamätajú udalosti a javy, ktoré sa stali pred desiatkami tak podrobne a hodnoverne, akoby sa stali len nedávno, dokonca v súčasnosti. Zvykneme viac si pamätať príjemnú udalosť ale spomíname aj na to zlé, o čom kedysi ktosi vykonal a naopak, zabudneme hne na to, o čom dobrého sused, alebo spoluobčan urobil. Zvláštne, v akom! Nie je to vari tým, že sa nesnažíme uložiť si do pamäti povinnosť odplaty a čím skôr zabudneme na to, že sme dlžní? Možno!

Kolobeh života, tak v prírode samej, ako aj v živote loveka, je zákonitý. To staré odhadza a omladina nastupuje. V dôsledku toho by bolo na škodu keby sme, hoci len v písomnej forme, nenechali nastupujúcim ročníkom spomienky ako to bolo kedysi, u nás preto, aby bolo možno porovnať. Tiavnicia sa pripomína v anekdotách u okolo

roku 1300. Spomína sa ako Chevnitz. tiavnicia na ktorú si ja spomínam a pamätám je tak z rokov 1936-1937 keď som mal okolo 6-7 rokov a vnímal prostredie okolo seba, nielen gazdovského dvora a susedov, kamarátov s ktorými som vyrastal a chodil do školy. V tých časoch tá tiavnicia bola len, ako mnohých z tých čias, potočnou dedinou. Mala vtedy len okolo 680 obyvateľov. Teda ni moc! Voda bola, je a bude základom života. Preto aj usadlosti podobne ako u nás vyrastali po oboch stranách, hlavne potoka, i jarkov (ako boli Ohrady a za potokom). Voda bola na vtedajšie časy aj zdrojom energie a tak na potoku tiavnicia stáli tri mlyny. Horný, stredný a dolný. Aj tiavnicia prakticky založená len pri dolnom mlyne (Zvadvie) a končila horným mlynom, ktorý v súčasnosti vlastní p. Glonek. Zákonitosť alebo nevhoda? Čas obce ktorú je dnes zastavaná poníže dolného mlyna bola len miestom pre

stretnutia mladých, i korzom pre perspektívne dvojice. Preva ne drevený domček gazdov lemovali potok celou dedinou, a na práč usadlosti, ktoré vyrástli na Ohradách a v Parohu. Cesta cez dedinu bola len kamenistá, práč no kaďe sobotu pozametaná. Na takéto poriadky zvykajú občanov vtedajší práč starosta Prúinský. Udržiavať cestu v tých časoch nebolo jednoduché. Denno-denne sa ráno vyháňali na práč kravy a bolo ich vtedy dosť. Takmer v každom dvore. Pre celú dedinu a do doliny na bývalé ihrisko a cestou sa pochopíte nežabovali obsahu záväzacieho zariadenia a potom urobí na takejto ulici poriadok to nebola ľahká záležitosť ale povinnosť každého majiteľa. Autá v tých časoch u nás boli zriedkavé ale pre tiavnicu anov nepotrebné i nedostupné. Len práč Rakovský mal v tom čase tatriku ktorú si veľa dobre pamätám hlavne preto, že nám vtedy deňom, za otvorenie a zatvorenie brány,

v miestach kde stojí dnes nová kola, poskytoval honorár. Jednu korunu! V tom čase to bola pre nás mimoriadna hodnota. Z auta ale nevystúpil. Zostal a obdaroval nás len tak cez okno. Poznali sme u nás aj telefón. Bol síce len na notárskom úrade, ale bol! Jeden v dedine. Elektrifikácia bola v súčasnosti. Nielen v tiavnici. Platilo to pre celý ružomberský okres. Prvou lastovkou bola vodná turbína s dynamom, ktoré bolo v prevádzke v strednom mlyne (mohutný betónový stĺp je svedkom tejto techniky dodnes). Táto zabezpečovala osvetlenie práč usadlosti. Žiarovky a žiarovky napájané z tohto zdroja svietili pod a za čereň. Raz boli ľahké, potom červené. Ale svetlo bolo! Aj rozvody boli podobnej technickej úrovne. Normy, predpisy, nariadenia, to v tých časoch bola veľa neznáma. Z dnešným stavom v tejto oblasti nie je možno prirovnať.

Ú[\æ [çæ]ä˘: [h•É]FG

?Y ' \]ghœf]U' cÿ] ^Y' nc' ÞnUV i Xb i hY ^ Í' Zchc [fUÙY

J'UX]a # @ _z

VĚ enØ tiavni anky, vĚ ení tiavni ania!

Mo no vĚ s zaujme tĚ ťo starĚ fotogra a pred na ou, dnes u historickou zvonicou. Je z roku 1938 a je na nej podstatnĚ vĚ ina vtedaj ích tiavnických evanjelikov, ktorí sa zĚ astnili na jednej pobo nosti v nede u odpoľudnia. Viedol ju vĚ ený ev. a. v. farĚ r GustĚ v Plavec z Ru omberka. Tieto pobo nosti sa uskuto ova- li vo vtedaj ej udovej kole

v Liptovskej tiavnici, dnes Kulturnom dome. tiavnickí evanjelici mali vtedy, ako aj dnes, svoj kostol v Ru omberku. Na jeho výstavbe sa významne podie ali dospelí evanjelici z tejto fotogra e, a to nielen nan nými darmi, ale aj svojou prĚ cou. Kostol bol dokon ený v r. 1926 a vysvätený 10.10.1926.

Dnes si mô u na tejto fotogra i vyh ada seba a svojich rovesníkov u len tí, ktorí boli v roku 1938 kolo- povinnØ deti, alebo mlad í. Asi jedinou na tejto fotogra-

i, ktorĚ e te pamätĚ a poznĚ na nej v etkých, je pani te- fĚ nia Hrabu ovĚ (prvĚ z ava v druhom rade odsopdu).

(fotogra u aj s identi kĚ ciou uďi na nej si mô ete pozrie na adrese <http://toito.liptovskas-tiavnica.sk/1938>)

MĚ te aj vy starØ fotogra e?

VĚ ení itatelia,

mo no aj vy vlastníte starØ fotogra e, ktorØ ukazuje kus histó- rie zo ivota na ich ob anov a prezrĚ dzaje ako vyzerala na a obec v minulosti, Budem ve mi rĚ d, ak by ste mi takØto fotogra e po i- ali, aby som ich mohol zdigitalizova (oskenova do po íta a) a zalo i do elektronickej kroniky obce. Nepo kodenØ vĚ m ich na- zad vrĚ im. A ak k nim pridĚ te aj nieko ko slov o sĚ vislostiach, pri ktorých vznikli, mô eme si tieto chvíle pripomenĚ na stránkach nĚ ho asopisu...

Za ochotu a pomoc vĚ m vopred akujem.

Du an Dírer, ťfredaktor

HU _z'gc a 'Vc`U'Ě' üh]U j b]WU

Ú [\iæ [çæ } ä ^ Á : [Á • Ě Á F I

DochĚ dzka do koly a cesta do Ru omberka vĚ bec po tr- kovej a pra nej ceste to je dnes al ia spomienka a vieme si ju len a ko predstavi . Hlav- ne v asoch nepohody, v zime, v da di ale aj v letných horĚ a-

vĚ ch. V tých asoch cestova do Ru omberka i chodi do koly to nebolo tak ako dnes, pohodl- ne autobusom. Ale tak bolo. Zmena nĚ m na um neprichĚ dzala a dnes, ke sa vraciame do tých tvrdých ias, hoci len v spomienkach, hodnotíme ich ako dobrØ, lebo sme boli spo-

kojní. trkovĚ pra nĚ cesta po ktorej chodili len konskØ povoz- y nebola sĚ ca ani na jazdu bi- cyklom. Samý kliniec! Mala v ak pre nĚ s mladých výhodu, lebo do tiavnice prakticky autĚ ne- chodili. Hlavne v zime. Cesta bola cez celĚ dedinu zjazdnĚ a tak na kr a kĚ ch s posĚ dkou a

dvanĚ s dobrodruhov v priazni- vých podmienkach asto aj po- tme zbehli dedinu z Parohu a po notĚ rsky ťrad. Pravda hore dedinou bolo treba kr a ky ru ne vyťahnu , a jazdu zopa- kova . Tak to bolo ke sme boli mladí.

Pokra ovanie nabudĚ ce...

